

Київський національний університет культури і мистецтв

КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Силабус освітньої компоненти

Назва компоненти: **Сучасні тенденції міжнародних відносин** (англійською мовою)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Сторінка курсу в Moodle: <https://elearn.knukim.edu.ua/course/view.php?id=99>

Сторінка компоненти в електронній бібліотеці:

<http://91.217.179.134:9100/libr/DocSearchForm>

Викладач: **Дікарєв Олександр Іванович**, кандидат політичних наук, доцент (лекції, підсумковий контроль).

Опис освітньої компоненти

«Сучасні тенденції міжнародних відносин» є обов'язковою освітньою компонентою навчального плану, циклу компонент професійної та практичної підготовки, яка сприяє підготовці фахівців у сфері дипломатії та міжнародних відносин.

Вивчення освітньої компоненти «Сучасні тенденції міжнародних відносин» побудовано у відповідності із стандартами першого рівня вищої освіти «бакалавр» по спеціальності «291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» з **метою**: 1) опанування методами теоретичного узагальнення тих явищ і процесів, які формують сучасне міжнародне життя; 2) формування навичок компетенції розкриття та презентації змісту глобальних тенденцій в формі транзиту демократії, теорії справедливості, критичної геополітики; геокультури; постмодерністської парадигми МВ; 3) концептуалізації та актуалізації в практичній професійній діяльності в інтересах України динаміки системи міжнародних відносин, світового порядку в контексті змін у характеру глобальних, регіональних, локальних загроз (кібератаки, терористичні акти, зміни в стратегіях наступальних озброєнь та практики їх міжнародно-правового

стримування); 4) розуміти та використовувати геокультурні мегатренди: (1) геокультурна поляризація в формі «зіткнення цивілізацій» (С. Гантінгтон), «зіткнення устроїв» (О. Неклесса); (2) геокультурна асиміляція (макдональдизація), гомогенізація культур; (3) геокультурний ізоляціонізм у вигляді блоків, т.зв. санітарних кордонів (4) геокультурна мозаїчність – диверсифікація багатоманітного світу людських культур

Завдання:

- вироблення навичок формування теоретичних та прикладних аспектів знання у сфері зовнішньої політики;
- отримання знань про основи зовнішньополітичної діяльності України та характеру такого впливу на міжнародній арені;
- вивчити основні напрями і шляхи формування зовнішньої політики України;
- виокремити ключові пріоритети інтеграції України до світових політичних процесів.

Предмет освітньої компоненти «Сучасні тенденції міжнародних відносин» відображає методологічні підходи до компетенції по орієнтації та практичній актуалізації в дипломатичній діяльності теоретичного дискурсу динаміки міжнародних відносин в формі трендів та їх наративів для захисту державних інтересів України.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувачі вищої освіти повинні набути такі програмні компетентності:

Загальні:

- ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Спеціальні:

- СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.
- СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.
- СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міжкомпонентарних дослідженнях.

- СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.
- СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.
- СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.
- СК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (програмні результати навчання):

- РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.
- РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.
- РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.
- РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.
- РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.
- РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.
- РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.
- РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міжкомпонентарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.
- РН10. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів.

- РН11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні.

Передумови вивчення освітньої компоненти

Навчальна компонента «Сучасні тенденції міжнародних відносин» тісно пов'язана з такими компонентами як «Міжнародне публічне право», «Україна в світовій політиці», «Світова політика та транснаціональні відносини» та ряду інших компонент.

Тематичний план освітньої компоненти

Розділ 1. THEORETICAL REFLECTION OF THE MODERN INTERNATIONAL RELATION

Тема 1.1 Analysis of the dynamics of international relations and the process of its conceptualization.

Тема 1.2. Modern paradigms of world politics.

Тема 1.3. The latest concepts of world development and world order.

Тема 1.4. The concept of democratic transit.

Тема 1.5. Political interests in the conceptualization of the theory of justice.

Розділ 2. CONCEPTUALIZATION OF THE PROCESS OF SYSTEMIC TRANSFORMATION OF INTERNATIONAL RELATIONS

Тема 2.1. The nature and trends of globalization of risks in the context of asymmetry of regional relations and localization of actors.

Тема 2.2. Risks of the spread of international terrorism.

Тема 2.3. Trends in ensuring the non-proliferation of weapons of mass destruction.

Тема 2.4. Cyber security as mainstream in world politics: information wars and openness politics.

Тема 2.5. Postmodern trends in the concept of international relations.

Технічне і програмне забезпечення

Ноутбук або персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для: освоєння теоретичного матеріалу, комунікації, ведення фахової дискусії та опитувань; виконання завдань самостійної роботи; ознайомлення з літературними джерелами та інформаційними ресурсами в Інтернеті, які рекомендовані навчальним курсом.

Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом компоненти та виконання передбачених видів освітньої діяльності: Microsoft Office для виконання завдань самостійної роботи: конспектування, тезування, анування, рецензування, підготовка презентацій та інтерактивних матеріалів.

Рекомендовані джерела інформації

Публікації науково-педагогічного працівника за темою освітньої компоненти

1. Дікарев О.І., Степанов О.П. Країнознавство: геостратегічний вимір відносин держав. Київ: Юристконсулт, 2014. 435 с.
2. Дікарев О.І. Антикризисні стратегії китайської дипломатії. Київ: Кафедра, 2012. 376 с.
3. Барановська В.М., Дікарев О.І. Витоки міжнародно-правового регулювання та управління водневою економікою країн світу. Монографія. В авторській редакції. Київ: Ліра-К, 2021 424 с.
4. Белінська Я.В., Дікарев О.І. 3. Дипломатія в контексті розвитку міжнародних відносин. У 2-х томах. Ірпень: Університет УФС, 2019. 924 с.
5. Шостак Л.Б., Дікарев О.І. Міжнародні економічні відносини. У двох томах.- Ірпень: Національний університет державної податкової служби України, 2015. 718 с.

Основна література

1. Агаєв Н. А. Сучасний тероризм – причини і прояви. Київ: Молода нація, 2005. 110 с
2. Арон Реймон. Мир і війна між націями. Пер. з фр. Віктор Шовкун, Зоя Борисюк та Григорій Філіпчук Київ : МП «Юніверс», 2000. 686 с.
3. Бабкіна О.В. Передумови переходу до демократії: ризики транзитивного суспільства Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. 2015. Вип. 17. С. 3–11 10.
4. Бадах Ю. Г. «Холодна війна» та її виміри (1946-1991). Київ: КНТЕУ, 2009. 456 с.
5. Барановська В.М., Дікарев О.І. Витоки міжнародно-правового регулювання та управління водневою економікою країн світу : монографія. В авторській редакції. Київ : Ліра-К, 2021 424 с.
6. Белінська Я.В., Дікарев О.І. 3. Дипломатія в контексті розвитку міжнародних відносин. У 2-х томах. Ірпень: Університет УФС, 2019. 924 с.
7. Бжезінський Збігнев. Вибір: світове панування чи світове лідерство. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 203 с.
8. Галака С. Політика США в галузі ядерного нерозповсюдження на початку 1990-х років. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини.* 2003. Вип. 27. С. 185–188.
9. Гелд Д. Глобалізація / антиглобалізація. Київ: К.І.С., 2004. 180 с
10. Гелей С.Д. Політико-управлінські системи світу: навч. посібник. Київ: Знання, 2006. 668 с.

Допоміжна література

11. Глобалізація і безпека розвитку : кол. моногр. за ред. О. Г. Білоруса. Київ, 2001. 773 с

12. Глобальна та національна безпека : підручник. за заг. ред. Г. П. Ситника. Київ : НАДУ, 2016. 764 с.
13. Глобальна та національна безпека: словник-довідник. за заг. ред. Г. П. Ситника. Київ : НАДУ, 2016. 140 с
14. Головченко В. «Ліва вісь» Латинської Америки в контексті цивілізаційного вибору України. *Зовнішні справи*. 2009. № 1, 2.
15. Демократичний транзит у країнах Вишеградської групи й Україні: вибрані аспекти. За ред. Дмитра Шевчука та Віталія Лебедюка. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2018. 224 с
16. Дікарев О.І. Антикризисні стратегії китайської дипломатії. Київ: Кафедра, 2012. 376 с.
17. Дікарев О.І., Степанов О.П. Країнознавство: геостратегічний вимір відносин держав. Київ: Юристконсулбт, 2014. 435 с.
18. Іваницька О. П. Зовнішня політика країн Західної Європи та Північної Америки у постбіполярний період (1990-і – 2000-і роки): Навч. посіб Київ :Видавничий Дім «Слово», 2012. 720 с.
19. Інструмент європейського сусідства і партнерства – нові можливості для України. Під ред. Н. Андрусевич Львів, 2008. 160 с
20. Історія міжнародних відносин (від Стародавнього світу до початку ХХ ст.): Навч. посіб. Я. Б. Турчин, Р. Б. Демчишак, Т. І.Плазова. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2013. 139 с.
21. Камінський Є. Є. Світ переможців і переможених. Міжнародні відносини і українська перспектива на початку ХХІ століття Київ : Центр вільної преси, 2008. 336 с..
22. Камінський Є. Політика США щодо України. Витоки. Концептуальні основи.
23. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти. Київ: Либідь, 2009. 352 с
24. Кучменко Е. М. Історія міжнародних відносин першої половини ХХ ст. : у 2 ч. Київ : ІПК ДСЗУ, 2007. Ч. 1. 369 с.; Ч. 2. 386 с
25. Ладані В. О. Консолідація демократії в період системної трансформації: концептуальні засади дослідження. *Грані*. 2014. № 1 (105). С. 69-75.
26. Порівняльна політика. Основні політичні системи сучасного світу. За заг. ред. В. Бакірова, М. Сазонова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. 576 с.
27. Ролз Д. Теорія справедливості. Київ: Основи, 2001. 822 с.
28. Седляр Ю. О. Міжнародні санкції у світовій політиці: теорія і практика : монографія. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 412 с.
29. Смольц С. П. Інформаційна війна як чинник формування суспільного буття. *Вісник Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут”*. Філософія. Психологія. Педагогіка. 2011. № 3. С. 70-74.
30. Соснін О. В. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціальнополітичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри) : Навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури. 2015. 556 с

31. Стругацький Василь. Маніпулятивні практики на тлі гібридної війни. Філософський аналіз. Київ: ФОП Халіков Р.Х., 2018. 166 с.
32. Хаас Р. Розхитаний світ. Зовнішня політика Америки і криза старого ладу. Київ : Основи, 2019. 376 с.
33. Шостак Л.Б., Дікареєв О.І. Міжнародні економічні відносини. У двох томах.- Ірпень: Національний університет державної податкової служби України, 2015. 718 с.
34. Ядерна злочинність: поняття, сутність, класифікація, характеристика, шляхи запобігання, протидії, розслідування. Ред. П.Д. Біленчук. Київ: ННІПСК КНУВС, 2009. 88 с
35. Ядерне законодавство: Зб. нормативно-правових актів. Ю.С. Шемшученко (ред.). 2 вид. К., 1999. Т.1 647 с.
36. Ядерне законодавство: Зб. нормативно-правових актів. Ю.С. Шемшученко (ред.). 2 вид. К., 1999. Т.2 439 с.
37. Ядерні та радіаційні технології в Україні: можливості, стан і проблеми впровадження. Рада національної безпеки і оборони України, Інститут проблем національної безпеки, Українське ядерне товариство. Київ: Пріоритети, 2011. 284 с.
38. Buzan, Barry, "From International System to International Society: Structural Realism and Regime Theory Meet the English School," International Organization, Vol. 47, No. 3, 1993, pp. 327–352.
39. Der Derian J. Virtuous war: Mapping the military-industrial-media-entertainment-network. Routledge, 2009. 368 p.
40. Eighth Review Conference of the States Parties to the Convention on the Prohibition of the Development, Production and Stockpiling of Bacteriological (Biological) and Toxin Weapons and on Their Destruction (Geneva, 7-25 November 2016)
41. Fukuyama F. America at the Crossroads: Democracy, Power and Neoconservative legacy, New Haven. Yale Yale University Press, 2006. 244 p.
42. Fukuyama F. The End of History. The National Interest. 1989. № 16. P. 3–18.
43. Ikenberry J. After Victory. Institutions, Strategic Restrain, and the Rebuilding of Order After Major Wars. Princeton, N. J., 2001. 293 p.
44. Madsen James M. Multidisciplinary approach to teach responses to weapons of mass destruction and terrorism using combined simulation modalities. J Clin Anesth. 2294.16(2)152-158.
45. Modelski, G. (1987). Long cycles in world politics. London: Macmillan
46. Susen S. The 'Postmodern Turn' in the Social Sciences. Palgrave Macmillan. 2015. 522 p.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

47. Сайт Європейського Союзу (ЄС). URL: <https://europa.eu/>
48. Сайт Центру інформації та документації НАТО в Україні. URL: www.nato.int
49. Сайт Організації Об'єднаних націй (ООН). URL: <http://www.un.org/>
50. Сайт Ради Європи. URL: <http://www.coe.int/>

51. Сайт Міністерства закордонних справ України. URL: www.mfa.gov.ua

Політика вивчення освітньої компоненти

Освітня компонента передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Відвідування занять є обов'язковою частиною оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному (он-лайн) режимі за погодженням із керівником курсу, з презентуванням виконаних завдань під час консультації викладача.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. Завдання, які не виконані у встановлений термін, оцінюються викладачем в межах 50% звичайної оцінки.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%.

У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Силабус затверджено
на засіданні кафедри міжнародних відносин
від «30» червня 2022 р., протокол № 12.